

Petőfibánya
Településképi Arculati Kézikönyve

Készítette:
Hayde Réka Zsuzsanna
Hayde Tibor Ervin
Szepesi Ákos
2017. szeptember

Petőfibánya Településképi Arculati Kézikönyve

Tartalomjegyzék:

1.	Petőfibánya Arculati Kézikönyve születésének, előzményei	3
2.	Bevezetés	3
3.	Petőfibánya bemutatása	5
	Általános településképi, településkarakter.....	5
4.	Örökségünk.....	11
	a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők.....	11
	Védelemre javasolt épületek	19
	Településképi szempontból meghatározó területek Petőfibányán.....	24
	Eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával Történeti településrész Átalakuló, új településrész Zárt sorú beépítésű településrész Beépítésre nem szánt terület	24
5.	Ajánlások	54
	a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:..	54
	Telepítés	57
	Terepalakítás	58
	Magasság.....	59
	Tetőhajlásszög.....	59
	Tetőforma.....	59
	Tornácok Ajtók, ablakok	60
	Homlokzatképzés, anyaghasználat, szín	60
	Részletek	60
	Kerítések, térfalak	61
	Kertek.....	62
	közterületek településképi útmutatója:	62
	Utcák	62
	Közterek, közparkok, közkertek	63
	A KÜLTERÜLETI, VOLT ZÁRTKERTI, HÉTVÉGI HÁZAKRA, ÜDÜLŐ ÉPÜLETEKRE, TANYÁKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK.....	64
	Jó példák I épületek, épített részletek	66
	épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása.....	66
6.	Jó példák, sajátos építményfajták	68
	sajátos építményfajták, reklámnhordozók, egyéb műszaki berendezések.....	68
	Zárszó.....	69
	Irodalom és forrásjegyzék:.....	69
	KONCEPCIO.....	70

1. PETŐFIBÁNYA ARCULATI KÉZIKÖNYVE SZÜLETÉSÉNEK, ELŐZMÉNYEI

Petőfibánya Polgármestere és jegyzője bízott meg Petőfibánya település főépítész teendőinek ellátásával.

Petőfibánya község polgármestere: Juhászné Barkóczy Éva, Petőfibánya jegyzője: dr. Gyirán Viktor.

A település főépítészeként mindenekelőtt köszönettel tartozom Petőfibánya önkormányzati vezetőinek, és segítséget nyújtó lakóinak, hogy településünkről készített Arculati Kézikönyv elkészítését segítették. Mint azt, az Önök községének vezetőivel – segítő társaimmal: Juhászné Barkóczy Éva polgármester asszonnyal, Dr. Gyirán Viktor jegyző úrral, a Képviselő Testület tagjaival megbeszéltük – a település megismerésére sokat barangoltam a községük utcáin, fényképezgetve a mintának számító, általam értékesnek ítélt látnivalókat.

Sok segítséget kaptam Juhász Péter úrtól a helyi értékek feltárásában és a településről szóló monográfiák megnevezésében, sőt beszerzésében, kölcsönzésében.

Petőfibányán sokat sétálgatva, autózgatva sok emberrel váltottam szót, érdeklődtem életük felől, elmondva, hogy mi okból készítem felvételeimet, minden esetben kedves fogadtatásban részesültem, amit ezúton is köszönök.

2. BEVEZETÉS

A Települési Arculati Kézikönyv célja, hogy a Petőfibánya lakói saját környezetüket jobban megismerjék.

Építész szemmel, külső szemlélőként felhívjuk figyelmüket néhány jó példára, környezetük szépségeire irányítsuk figyelmüket. Jó példákat szándékozunk állítani a település lakói elé azzal a céllal, hogy ezeket a példaként szereplő beépítési módokat, épületeket, régi és új házakat, szépen, harmonikusan hozzájuk illeszkedő kertjeiket, udvaraikat, a hozzájuk vezető utcákat, tereket büszkén vallják magukénak.

Kézikönyvünk ajánlásai, jó példái nem tekinthetők kötelező érvényűnek. Célunk tehát nem a tervezési szabadság megkurtítása, a tervezés uniformizálása, hanem a lakosság számára a sokféle érdekes valós lehetőség összegyűjtése, és a sok-sok izgalmas – helyi jellegzetességeket is tartalmazó – lehetőség összegyűjtése, és a lakosság elé tárása. Lehetőséget kívánunk adni kézikönyvünkkel a lakosságnak arra, hogy a település arculatához igazodóan, a település karakterét megtartó és folytató épületek épüljenek, olyan házak tehát, melyekre méltán büszke gazdájuk. Legyen rá büszke ha az egész települést értékesebbé tette családja azzal, hogy hagyományörző, hagyományokat folytató családi házat épített, illetve az általa megvásárolt házat, melyet családja új igényeihez alakított településünk hagyományait őrizve.

A ház kapcsolata szomszédaival, és településének közterületeivel, középületeivel harmonikus illeszkedést kíván. Ez a kapcsolat és illeszkedés csak egymás megismerése révén, szeretettel és békés egymás mellett élés árán valósítható meg. Ebben a megismerésben kíván segítséget nyújtani könyvünk. Célja tehát az identitás megteremtése a Tamási Áron által megfogalmazott érzésnek: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” megvalósítása.

Az otthon-teremtés „drámájának” legszebb leírása Wass Albert Funtinelli boszorkány című könyvéből származik.

„vannak házak, melyekben békesség és öröm tanyázik. Ha megpillant az ember valahol egy ilyen házat, egyszerre úgy érzi, mintha hazaérkezett volna. Otthonszaga van a füstnek, mely belőle fölszáll. Nevet az ablaka, s az ajtaja hívogat. Az ember érzi benne a békét és a meleget, (...)

(...) Az ilyen ház jóvá szelídíti a benne lakó embert. Nyugalmassá, derűssé, bátorrá teszi. Aki építette, érzi az örömet, mely elfogta akkor, midőn a bokrétát először tette föl a tetejébe.

Az ilyen házat jó szellemek őrzik.”

Petőfibánya eddig is sok ilyen házzal dicsekedhet. Igazolja ezt, hogy sok család változatlanul szívesen lakik szüleik házában.

Amikor ide költözik az emeletes házak egyikébe, azok léptéke, a hozzájuk tartozó zöld területek nagysága, a különös, mondhatni egyedülálló VÁROSIAS faluban nagyszerű életteret kap. Ha megteheti, ha anyagi helyzete lehetővé teszi, hogy családi házba költözzön, illetve azt építsen magának, akkor is élvezheti azt a jó infrastruktúrát, melyet a nagy lakótelepi méretű házak léte vonzott ide a FALUBA.

Fantasztikus és országosan egyedülálló az a tény, hogy ez a település szinte teljességgel múlt nélküli módon, a bányászat által jött létre ott, ahol korábban az I., II. és III. katonai idején is mindössze kezdetben a „Selpi” puszta, majd később, az 1867-es térkép tanúbizonysága szerint a Pernye major és a Selypi Csárda épületei álltak itt.

3. PETŐFIBÁNYA BEMUTATÁSA

Általános településkép, településkarakter

- Petőfibánya helye a település-hálózatban Magyarország északi részén fekvő Heves megyei település, a hatvani járás része.

A járási központ Hatvan, tőle 15 km-re északra fekszik Petőfibánya a Mátra alján. Petőfibányától észak-keletre emelkedik az ország legmagasabb hegye, a Mátra.

Petőfibányát – Hatvannál letérve – az M3-as úttól a 21-es főúton észak felé letérve, Lőrincinél kelet felé fordulva, a Zagyván átkelve lehet megközelíteni a főváros felől. A megyeszékhelyből – Egerből – 97 km-re, Budapesttől 66 km-re található.

Legközelebbi szomszédja Lőrinci, észak-nyugat felé Zagyvaszántó, észak felé Apc, kelet felé Rózsaszentmárton a legközelebbi település. Hatvanon át, a 32-es úton van a településnek kapcsolata Jászberénnyel.

Buszjárat közlekedik Hatvan és Gyöngyös felé félóránként. Vasútvonala nincs Petőfibányának. Régen természetesen a bányák működésekor iparvágány kapcsolta a települést Lőrinci vasútvonalához. Az iparvágány nyomai még láthatóak.

- Petőfibánya oktatási intézményei

Egy óvodával – a Mini-Manó Egységes Óvodával – és bölcsődével, valamint a Petőfi Sándor Általános Iskolával rendelkezik a település.

Középiskolába, illetve felsőoktatási intézménybe Lőrincibe, illetve Hatvanba járnak a tanulók Petőfibányáról.

- Petőfibánya éghajlata mérsékeltén hűvös és száraz. A település a Zagyva aszimmetrikus völgyében fekszik. Északi és déli szelek dominálnak a völgyben. Természetes vizekben szegény terület.

1945 előtti feljegyzés szerint Pernyepusztán a „Szonyva völgyében” egy „Kilenc kút” nevezetű forrásból a vizet az ottani Schossberger tehenészetében itatásra használták.”

A talajvíz általában 4 m mélyen van. Az artézi kutak száma nagy.

Petőfibánya település elnevezése

A bányászközség kiépítése az 1940-es években kezdődött, a mélyművelésű szénbányászatra alapozva. A Lőrinciben lévő Mátrai Hőerőmű szénellátásának biztosítására nyitotta meg a Mátravidéki Szénbányák vállalat 1944-ben Pernyepusztán az új Petőfi-altárót. A település eredeti neve 1945-ig Pernyepusztá volt, melyet előbb Pernyebányára, majd 1949-ben a Petőfi altáróról elnevezve Petőfibányára változtattak. A település tehát jellegzetes bányászfalu. Amikor az 1960-as évek második felében az erőművet pakura-tüzelésre állították át, a bányát is bezárták, mert az itt található barnaszén kitermelése nem volt már gazdaságos. A bányásztelepülés előbb Lőrincihez tartozott, majd 1989-ben lett önálló község.

A település címere

Petőfibánya címere első ránézésre mindent elárul a településről: Álló, csücskös talpú tárcsapajzs, melynek vörössel és feketével bal haránt osztott mezőjén – a bányászok védőszentjeként – pálmaágot tartó arany Szent Borbála figura látható. Pajzsfőben két hegyes talpú pajzs helyezkedik el. Jobb szélén a bányászatot szimbolizáló vörössel és feketével hasított pajzsban, egymáson keresztbe tett arany bányászszerszámok, míg a bal szélső vörössel és feketével négyszer vágott mező a község hagyományos színeit mutatja.

Petőfibánya természeti és földrajzi elhelyezkedése

Petőfibánya, különleges és összetett. A település egy része a Nyugati-Mátraalja dombjain, másik része pedig a Zagyva-völgyében helyezkedik el. Mindebből fakadóan ez a terület közlekedés-földrajzi szempontból rendkívül előnyös fekvésű, no és persze különleges is. Az itt egy helyben maga körül körbeforduló ember egy szempillantás alatt mindenféle földrajzi csodát láthat, s ehhez még csak utaznia sem kell.

A Mátra hegység kialakulása meghatározta vidékünk földrajzi adottságait. A Mátra hazánk és az Északi-középhegység legmagasabb hegysége, vulkanikus eredetű, csupán néhány triász mészkörög található benne. A földtörténeti újkor első szakaszában az eocén és oligocén korszakban kezdődött vulkáni tevékenység során alakult ki a Lahóca-hegy, amely a Mátra őseinek tekinthető. A fő vulkáni tevékenység később, a miocénben zajlott le, ekkor riolittufa, majd andezit-képződmények kerültek a felszínre. A felső miocénben ért véget a vulkáni tevékenység, ami a riolitok kitörésével és gejzíres vulkáni utóműködéssel járt, ekkor alakultak ki a színes ércek, a kovasavas oldatokból lerakódó gejzirkúpok, kovaföld telepek, szénsavas-kénhidrogénes források. A geológiai újkor végén a Pannon-tenger édesvízi tóvá zsugorodott, amelynek mocsaras parti öve húzódott hosszú időn át környékünkön is. A Mátrát övező dombok felépítésében meghatározóak a vulkáni tevékenység előtti és utáni üledékek: agyag, homok, slír, kvarcittakaró-maradványok, jégkorszaki vályog, szén, lignit. A jégkorszaki képződmények közül a felszínen az infúziós lösz artéri vagy mocsári változata is előfordul.

Talaj, ásványi kincsek

Petőfibánya bel- és külterületén a talaj, a felszíni közettakaró igen változatos. A vulkáni eredetű kőzetek, az üledékes képződmények, és a pleisztocén homok és kavics egyaránt megtalálható. Többnyire harmadidőszaki agyagos üledék, a pannóniai homok, és az agyag alkotja az alapkőzetet. A Zagyva árterében általában a réti öntéstalaj, az öntésterülettől nyugatra, a kiemelkedő részeken már a kötöttebb vályogtalaj jellemző. Az ártértől magasabban agyagbemosódásos barna erdőtalaj és csernozjom barna erdőtalaj a leggyakoribb. A hegylábi peremrészeken üledékes kőzetein a rozsdabarna erdőtalajok és barnaföldek mellett a homokos-löszös lejtőhordalék, a földes vázta, a pleisztocén kori agyag, a ranker, a köves-sziklás vázta is előfordul. A Cseremontának például humuszos homoktalaja van.

A lignit bányászata környékünkön száz-százötven évre nyúlik vissza. A lignit neve a latin „fa” szóból származik. A legkisebb szénülésfokú, alacsony fűtőértékű barnaköszén. Keletkezése kb. 5-10 millió évvel ezelőtt kezdődött, a földtörténeti újkor pannóniai korszakára tehető. Lápi és mocsári növényekből (mocsári ciprusok, tülevelű és lomblevelű fák, mocsári növények, sás, nád) a tenger többszöri előrenyomulása és üledékkel való betemetődések, majd vastagabb fedőréteg következtében tőzeg, majd lignitlepek alakultak ki. A lignitlepek agyag- és homokrétegek, és ezek kevert változatai között

húzódnak, és a rétegek vízzel telítettek. Bennük növényi részek is előfordulnak. A telepek felett, 10-40 m magasságban 7-15 m vastag homok és homokos agyagréteg fekszik. A fekü (réteg alatt lévő) kőzet is agyag és homok jellegű. A Mátraalján a pannon rétegekben az 1-14 m vastag lignit széntelepsorok 3-6 %-os, DK-i irányú dőléssel, 20-150 m mélyen fekszenek. A környéken bányászott lignit fűtőértéke átlagosan 5860-7400 kJ/kg, nedvességtartalma magas, 43-49 %, hamutartalma 22-24 %, térfogatsúlya 1,2-1,3 t/m³ volt. Még a bányászatot megelőző időkben a petőfibányai téglagyárnál felszíni szénkibúvás is megfigyelhető volt, mindezek következtében az agyag- és lignitlelőhely mellé épült a múlt század elején Pernyepusztai téglagyára.¹

PETŐFIBÁNYA. Korábbi nevén Pernye-pusztai. Apc és Hatvan, valamint Lőrinci és Rózsaszentmárton között, a Zagyva völgyében fekvő település. Közigazgatásilag Lőrinci községhez tartozott. A Vörösmajorban volt a br. Schossberger uradalom központja. A hegyek déli lankáin a gazdaság két táblában szőlőt, gyümölcsöt és dinnyét termesztett, a hegy tetején fekvő Teréz-majorban volt az uradalom szarvasmarha tenyésztete. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság 1942-ben egy Altárót, valamint a szomszédos Lőrinciben erőművet tervezett létesíteni. Az 1944-ben, a háborús események következtében megakadt építési munkálatokat már az államosított bányavállalat folytatta. A bányász településből, az első hároméves terv keretében (1947-1949) indult meg a korszerű „bányászváros” kiépítése. Előbb Pernyebánya, majd 1949. március 15-től, Petőfibánya lett a település új neve. Az erőmű dolgozói részére, önálló lakótelepet építettek a község szélén. 1954-1955-ben kultúrház és könyvtár, 1955-ben korszerű irodaház épült. 1958-ban épült meg az általános iskola, bölcsőde és egy óvoda. 1962-ben alagúttal kötötték össze a régi és új bányatelepet. 1963-ban megépült a község strandja is. A Mátravidéki Szénbányászati Tröszt központja 1968-ig itt működött, majd Gyöngyösre helyezték át. 1989-től a település levált Lőrinciről és önálló község lett. Érdeklőség, hogy 2005-ig szinte egyedüli községként nem rendelkezett külterülettel. Egy hosszabb egyeztetés után, Lőrincitől külterületi ingatlanokat kapott.²

¹ Forrás: Petőfibánya rövid története. Szerkesztette: Dr. Gyirán Viktor. Petőfibánya Községi Önkormányzat, Petőfibánya, 2012

² Debreczeni Márta, Halmai György, Kolláth Zoltán, Prátfalvi Péter, Sipos Jánosné, Szvircsek Ferenc: Lignitkönyv. Rózsaszentmárton Községi Önkormányzata, Rózsaszentmárton, 2012

4. ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Bronzkor a Kárpát-medencében (Kr. e. 1900-750.)

A pilinyi kultúra fontos lelőhelye az Apc-Berekalja homokbányai telep és a hozzá tartozó urnatemető, továbbá Petőfibánya és Ecséd-külszíni bányafejtés.

Vaskor (Kr. e. 750 – kb. Kr. e. I. sz.)

Petőfibányáról szórvány leletanyag (kelta edénylelet) került elő.

Római kor (kb. I-V. sz.)

A rómaiak (római birodalom) a Krisztus utáni első évszázadokban meghódították a Dunántúl (Pannónia) teljes területét. Azonban a rómaiakkal egy időben többféle nép is megfordult a Kárpát-medencében. Hatvanban még 1968-ban, a Strázsahegy ÉK-i lábánál feltárták egy kőkerítéssel övezett római katonai őrállomás alapjait; felépülése – a megtalált bélyeges téglák alapján – a 370 utáni esztendőkre tehető. A Duna-Tisza közén ez az egyetlen ismert római őrtorony. Valószínűleg a római-szarmata sáncrendszerhez illeszkedve a Zagyva keleti oldalán északra vezető kereskedelmi utat ellenőrizte. A szarmata iráni eredetű lovas nép volt. Jazig nevű törzsük az I. sz. első felében kelet felől érkezett a Duna-Tisza közére. Később 260 körül a roxolán nevű törzsük érkezett ide az Aldunától, majd a IV. sz.-ban az alán nevű törzsük telepedett be a Dunától keletre. Létük a Kárpát-medencében egészen a IV-V. századig kimutatható. A szarmaták Hatvantól északra is felnyomultak a Zagyva völgyében. Régészeti leleteik Hatvanban több helyen is előkerültek: Brindza-tanya, Bóha-tanya, Nagygompos, Csányi út, Báthory és Szabadság utca, Görbeér, rendező pályaudvar. Petőfibányán a homokbányából kerültek felszínre egy szarmata lelet maradványai. A rómaiak a határukat képező dunai limes vonalán kívül is létrehoztak támaszpontot, építettek védősáncokat. A Csörszároknak is nevezett többsoros, összefüggő katonai védvonalat valószínű, hogy a Pannóniának behódolt szarmaták építették, római irányítással, I. Constantinus (322-332) császár idején. (Vélhetően a vandálok, gepidák és vizigótok fenyegetése ellen.) Az árok- és sáncrendszer nyomai még most is fellelhetők Hatvantól délkeletre, pl. az egykori Tuzson-tanya mellett.

A geológiai múlt és a mátraalji szénbányászat előzményei

A Mátraalja – amely a Mátra déli lejtőitől a Budapest-miskolci vasútvonalig terül el, nyugaton a Zagyva-, keleten a Tarna folyó határolja – nemcsak változatos szépségű domborzatával, hanem a föld mélyében rejlő ásványkincseivel is kitűnik a hazánk tájegységei közül. E területen nagy kiterjedésű, mintegy 40 km hosszú és helyenként 8-12 km szélességű körzetben helyezkednek el a szén-, pontosabban a lignittelek.

A földtörténeti szarmata korban az Ős-Mátra délen lesüllyedt, aztán a felső-pannon-korban (másfélmillió évvel ezelőtt) már olyan mocsaras területek alakultak ki, amelyeken buja növénytakaró jöhetett létre. A volt növénytakaró, lignitként, délkeleti irányba húzódva, 5-8 fokos dőléssel, viszonylag kis mélységben, 15-170 m mélyen fekszik. A rétegek vastagsága olykor a 20 métert is eléri; különben a lignittelepek rétegsorai a mellékközetek között a különböző vastagságú ún. lignit-padokat magában rejtő telepösszletként találhatók. Így a telepösszletek összvastagsága 14-30 m között váltakozik. A szénpadok földes, fás szerkezetű lignitből állnak. A lignit fűtőértéke a feketeszenhez és a barnaszénhez képest alacsony: 1100-2300 kcal/kg. A telepösszlet átlagosan 1400 kcal/kg fűtőértékű. A nedvességtartalma magas, esetenként 50 százalék fölött is. Az említett mellékközetek – éppen a fiatalkori üledék folytán – homokos agyagból és sok vizet tartalmazó homokból állnak. A homokrétegek egyre mélyebbre haladva ún. feszített vizet tartalmaznak. Általában a lignittelepek felett 10-40 m magasan 7-20 m vastagságig terjedő, vizet tartalmazó, szétszórtan lelhető homokréteg fekszik. E homokréteg vize (rétegvíz) elleni küzdelem a mélyművelésű bányászatban nehéz műszaki feladatot jelentett, s néhány évvel ezelőtt a külfejtésben is gondot okozott még, mert nagyon finom eloszlásban agyagot is tartalmaz, ami a lecsapolást nehezíti. A Pannon-kori lignittelepek Petőfibányától Nyékládházáig, kb. 12 km szélességű, mintegy 800 km² kiterjedésű területen megtalálhatók.

Az 1867-es kiegyezés utáni kapitalista ipari fejlődés kevésbé érintette ezt a vidéket a tőkeszegénység és az ebből eredő vállalkozói kedv hiányában. A század első évtizedében sem létezett jelentős ipari központ vagy ipartelep, s kifejezetten nagyipari bázis sem volt. Ezért a fűtőanyag- és villamosenergia igény sem jelentkezett, a néhány középszintű üzemet eltekintve (téglagyárak, malmok stb.), ennél fogva jelentősebb szénbánya-feltárások sem történtek. A kevés igényt (ideértve a háztartások tüzelőigényét is) részint a közeli Salgótarján-rimamurányi (nógrádi kőszénbányák) és a Mátra erdeje kielégítette. A Mátraalján húzódó lignittelepekről már a múlt század utolsó évtizedeiben tudtak, jelentős bányafeltárást azonban nem indítottak, mert a különben is költséges bányászás a lignit alacsony kalóriaértéke miatt nem volt gazdaságos. A kibányászott lignit értékesítését-elszállítását sok akadály gátolta. A lignittelepek tervszerű feltérképezésére az 1900-as évek elején került sor. Budapest és a Mátraalji Szénbányák Rt. szerződést kötött a Lőrinci kisközséghez tartozó, az akkor még Pernye-pusztán létesítendő altáró megépítésére.

1920-ban a Hatvanvidéki Szénbányák Rt. három kisebb tárót hajtott ki a jelenleg Petőfibánya közigazgatási területén található 2. sz. téglagyári agyagbánya nyugati részén.

A Zagyvavölgyi-altáró (a későbbi Petőfi-altáró) részletes földtani szelvényezése nem ismert, ennek ellenére számos földtani feljegyzés maradt ránk, ami különösen földtani, vízföldtani, adatokat szolgáltatott. A kihajtása sem volt szokványos. Gyakorlatilag két pontból – de nem a két végpontból – három irányba indult meg a kialakítása 1942. június 1-jén: Pernyepusztától (Petőfibánya) keleti irányba, a Teréz-aknától nyugati irányba és a Teréz-aknától keleti irányba.

1942. június 1-jén itt nyitották meg a Zagyvavölgyi-altáró, azaz a későbbi Petőfi-altárót. A képen az Altáró petőfibányai portálja, amit ilyen formájára 1948-ban alakítottak ki az egykori andezitbányában.

A község és környékének lakossága örült az 1942. június 1-jén szerény ünnepséggel nyitott bányának, mert új munkalehetőségeket nyújtott szinte mindenki számára. Az előtte való évben 9 fúrást végeztek, s megállapították, hogy a perneyi oldalon feltárható széntelepek felett 12-15 m vastagságban ún. homok-lencsék telepednek meg, ezek azonban nem gátolhatják a bányatevékenységet. A perneyi altáróban 1944-ig már 1500 métert hajtottak ki.

A rózsaszentmártoni, majd a perneyi frontokon a fejtési rendszer ún. csoportpillér fejtésű volt. E fejtés lényege az, hogy 50 m-re párhuzamosan elhelyezett vágatokban feltárták a lignitet, a fejtéseket pedig ez osztásoktól jobbra és balra, szembe egymással vagy egymástól 1–2 m távolságra lévő, 5 m széles pásztákkal fejtették le.

A Schossberger uradalom

Pernyepusztá már a XX. század elején a Schossberger család Lőrinci uradalmának része volt. Az 1900. évi népszámlálás adatai alapján 1900-ban Pernyepusztán mindösszesen 94 lakost tartottak számon.

1915-ben báró Schossberger Rezső selypi nagybirtokos Nógrád vármegyében a második legnagyobb adófizető volt, ebben az évben pedig 28.347 korona 80 fillér adóösszeggel.

Mezőgazdaságra épült feldolgozóipara már a múlt század elején, mint egy belterjes, összetett, egymásra épülő gazdasági rendszer, eredményesen működött: építési nyersanyagokat termelt (kőbánya, téglagyár), feldolgozta, sokoldalúan hasznosította a mezőgazdasági terményeket (cukorgyár, malom, állattartás), felhasználta a melléktermékeket (takarmányüzem, trágyázás).

Schossberger Rezsőt, mint szőlőbirtokost, számon tartották Nógrád vármegyében is. Szőlőtermelés és borászat főleg a közeli Pernyepusztá lankáin, és a fölötté, a dombtetőn fekvő Teréz-major környezetében folyt. Ide Pernyéről meredek köves út vezetett fel, a pincék és a kőbánya mellett. Egy kicsivel a kőbánya alatti részen építették meg a téglákkal kirakott pincéket, ezekben nagy űrtartalmú üveg hordókat is használtak. A domboldalon a tufabányától nem messzire állt az uradalmi présház. A hegyek déli lankáin a gazdaság két táblában szőlőt, gyümölcsöt és dinnyét termesztett, a hegy tetején fekvő Teréz-majorban pedig az uradalom szarvasmarha tenyésztete volt, fialtató sertésteleppel együtt. Mivel marha (göboly) hizlalásával is foglalkoztak, így helyben, az ottani földek trágyázását is megoldották. A tenyésztet a „terézi” dombtetőn állt, ahová kb. 1 km hosszú csőben, szivattyúval nyomták föl a vizet, a Pernyepusztától délnyugatra, a réten ásott, nagy átmérőjű kútból. Ez a kút a mai petőfibányai horgásztó (egykori bányató) környékén volt.

Pernyén a tanyától északra fekvő szőlő tábla neve „Valér” volt, ez gyümölcsfákkal szegélyezett utakkal volt behálózva. A tanya épületeitől dél-keletre, a szőlő táblák felett két nagy, téglával kirakott pince volt. A XX. század elején termesztett szőlők jellegzetes fajtái: burgundi, ezerjő, mézesfehér, rizling.

A perneypusztai cselédlakások a mai kultúrház alatti részen sorakoztak. Lépcső vezetett fel a domboldalon lévő gazdasági épületekhez, amelyek helyén épült fel a kultúrház, és arra a részre épült a bányauzem fürdőjének épülete is. A gazdasági létesítmények már 1945 előtt „villannyal, vízvezetékkel” voltak ellátva. Pernyepusztán ebben az időben már működött egy tanyasi iskola is, méghozzá a település középpontjától egészen távol, a mai temető közelében. Épülete 1945-ben már nagyon romos állapotba volt, ezért ideiglenesen a bányatelepen, lakásokból alakítottak ki tanintézményt addig, amíg az épülő új iskolát használhatóvá tették. A délnyugati

domboldalban szőlőtáblák, gyümölcsösök húzódtak, a környező földeken leginkább, cukorrépa-, és gabonatermesztéssel foglalkoztak. A Lőrincitől Apc felé vezető homokút (Pécsik-alja-Gulyakút-Cseremont) a későbbi petőfibányai tűzoltószertár mellett vezetett északi irányba Apc felé. Ezen út mellett, a mai petőfibányai horgásztó közelében állt a régi térképeken is feltüntetett „Selypi-csárda” épülete.

1938-40-ben a „2 soros” summások havibére a pernyepusztai Schossberger birtokon: 250 kg búza+8 Pengő+1 kilógramm szalonna volt.

Pernyepusztá-Terézmajorban Schossberger Rezső halála (1936) után lányának, Katalinnak (férje Salgó Lajos), és gyermekeinek (Ivan és Teréz) is jutott az örökségből. Ennek köszönhetően ekkor a fegyver Fémáru Gépgyár Rt.-hez is kerültek Schossberger birtokrészek. Ezért 1946-ban már egyes forrásokban a „Fegyvergyár”, mint „bérló” van megemlítve. Így Pernyepusztá és Terézmajor területeire már a „Fegyvergyár szőlő” megnevezést is használták Lőrinciben. (A Lőrinci Földigénylő Bizottság 1945. november 28-i megbízólevele a Fegyvergyár szőlő megnevezést használta Pernyepusztá és Terézmajor gyümölcsöseire, mivel a gazdaság a fegyver Fémáru Gépgyár Rt. tulajdonában volt.)

Mivel 1941 után a kastély a gazdasággal a FÉG birtokában volt, nyaranta Budapestről az üzemi dolgozók gyermekei ide jártak üdülni. A FÉG idejében is folytatódott a gazdálkodás, többek között ekkor, 1942-ben a cselédlakásokba bevezették az elektromos hálózatot és ekkor lepadlózták a lakások helyiségeit is.

Pernyepusztán az 1930-as évek végén Sugár Pál volt az intéző, később pedig 1945-ig Faragó Gusztáv volt 8 éven át vezető gazdatisztje a „Selypi Pálteleki Uradalom Pernyés-Terézmajori kerületének”.

A lakott településrészek korábbi helynévváltozatai alapján Petőfibányával, azaz Pernyepusztával a történelem során az írott forrásokban az alábbi néven, illetve években találkozhattunk: PETŐFIBÁNYA – Pernye Major:1853., Pernyepusztá: 1902., 1906., 1913., 1926., 1944., Pernye pusztá: 1910., Petőfi-bányatelep: 1948., Petőfi bányatelep: 1952., Petőfibányatelep: 1956., Petőfibánya: 1962., (Nem hivatalos nevei egyházi anyagokban: Téglagyár-Pernye (1927.), Pernyés Pusztá bányatelep (1944.), Pernye bánya (1948.), Téglagyár (1950.)

A bányászatot megelőző ipari tevékenységek Pernyepusztán

A Selypi Agyagipari Rt. és uradalmi téglagyárt Pernyepusztán 1894-ben egymillió korona alaptőkével alapították. A „cukorgyár szeletszáritói” udvarán állt, valójában később ennek a helyén épült meg a szeletszáritó, majd a magüzem. Pernyepusztáról drótkötélpályán szállították ide az agyagot, és valószínűleg lignitet is. A téglagyár leégése után azt egy alkalmasabb helyre építették újjá, melyhez a Pernyepusztá melletti felszíni lignit- és agyagbánya szolgáltatta a tüzelő- és nyersanyagot. Egészen pontosan a csurgói határész közelében, egy szűk völgyben létesült ez az üzem. Mellette, a domboldalon volt a téglagyár agyagbányája. Az adatok szerint 1920-21-ben itt a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. termelte ki külfejtéssel a lignitet a téglagyár számára. 1902-ben már Pernyepusztán az „Agyagipartelep”, mint Lőrinci lakott településrészét említi, tehát ekkor már ott üzemelt Schossbergerék uradalmi téglagyára. 1910 körül a „téglaégető” báró Tornyay Schossberger Rezső tulajdona, évi 10.000 db téglá és 70.000 db fedélcserép termeléssel. A kerámiagyár helyett létesült, és körkemencés rendszerű volt.

Pernyepusztát Selyppel és Vörösmajorral keskeny nyomtávú vasút kötötte össze, amely 1891 májusára készült el a Schossberger uradalom területén. A Pernyepusztá-

Selyp-Újmajor-Pál-telke közötti, „0,75 m nyombőségű” kisvasút hossza 1900-ra már 17,71 km-t tett ki. Ezt a századfordulón további 15 km hosszú sín párral bővítették. A „perneyi” majorsághoz, a kőbányához és a téglagyárhoz Selypről vezető keskeny nyomtávú vasúton a gyár kisvasútján kezdetben gőzmozdonnyal, majd az 1960-as években lóval és „Mia” osztálymegjelölésű kismozdonnyal is vontattak. Az ipari létesítményt 1970-ben még működőnek tüntették fel, majd néhány évig a hatvani szövetkezeti téglagyár üzemeltette, aztán beszüntette működését, és 1974-től már nem működött. Épületeit 1990 után lebontották.

A selypi cementgyárat Magyar Vulkán-cementgyár Rt. néven 1907-ben alapította Rózsa Mihály. (A gyár igazgatósága Budapesten, a Sas utca 25. szám alatt volt.) 1911-ben az üzem 12 épülete 20 magyar hold területen feküdt. A termelés eredetileg a pernyepusztai tufakőre épült, kezdetben onnan kisvasúton, facsilléken hordták Selypre az alapanyagot. Később Mátraszőlősről is szállítottak ide mészkövet feldolgozásra. A pernyepusztai tufakőbányából a cementgyárba kezdetben a kisvasúton, facsillékben hordták be az alapanyagot. 1924 és 1937 között a cukorgyár és a Zsófia Malom együttes belső, üzemi kisvasút hálózata 0,3 km volt. A Vörösmajorra vezető vonal leágazott a selypi vasútállomás felé is, ott volt egy mozdonygarázs. A kisvasút nyomvonala Pernyepusztán bevezetett a gazdasági központba, a mostani kultúrház előtti területre, de a téglagyárhoz és a tufabányához is sínek vezettek.

1923-ban alapították a Selypi Kőbánya Rt-t, ami a pernyepusztai kőbánya működtetése céljából jött létre. Pernyepusztán két uradalmi kőbánya is működött, az egyikben, a későbbi Petőfi altáró környékén andezitet bányásztak, feljebb, egy másik kőfejtőben pedig annak tufás változatát. A tufabányából szintén a keskeny nyomtávú vasúton szállították a selypi cementgyárnak a nyersanyagot. 1946-48-ban falusi gazdákat is felfogadtak, hogy szállítsák be a követ a gyárba. A falusi gazdák egy vagy két lóval húzták a 3 megrakott csillét, és egy ilyen fuvarért tíz forintot fizettek nekik.

A lignitbányászat kezdetei

Vidékünkön már a XIX. század közepén folyt a felszíni szénkibúvások mentén kezdetleges táró bányáskodás. A Szent István Kőszénbánya Társaság már 1864-ben kutató szén után a Zagyva völgyében. Fancsalon (Rózsaszentmártonban) kút ásása közben is találtak lignitet, és az 1890-es évek elején Dobrányi Kornél magánvállalkozó vezetésével kis mélységben lignit széntelepet tártak fel. A kitermelt szenet lovas kocsival szállították, a környék lakossága, szeszfőzdék és malmok használták fel. A bányafát is lovas kocsikon hozták ide a bujádi erdőből.

Petőfibánya története nem tekint vissza hosszú múltra, ennek ellenére igencsak érdekes, sőt Magyarországon szinte egyedülálló, ahogyan létrejött. A település kizárólag a bányászatnak köszönheti létrehozását, utolérhetetlen fejlődését. A kezdetleges bányászat Rózsaszentmártontól Abasárig kísérletezett a lignittermeléssel, amelyet helyben, illetve a környéken használtak fel a háztartásokban és a mezőgazdasági üzemekben. Az új bányavidék a Mátraalján elterülő hatalmas szénvagyonra, a lignitre létesült, amelynek értékét több mint száz éve ismerték és próbálták hasznosítani, de a tőke- és a szakszerűség hiánya sorban tönkre tette a kísérletezőket. A lignit magas víztartalma (45-47%) miatt nem versenyezhetett a többi bányavidékkel, mert a fogyasztók nem vállalták a vízszállítás, ami a termék csaknem felét jelentette. Ezért volt az, hogy az ilyen üzemek tulajdonosai eleinte a földbirtokosok voltak, hol egyénileg, hol részvénytársakként. Mivel a lignittelepek közel a térszint alatt kis mélységben voltak találhatóak, így letek rá e térségben is a

lignitre Rózsaszentmártonban, egy kút ásása közben. Ennek következményeként próbálkoztak itt a kezdetleges bányászattal, ugyanúgy mint a gyöngyösi szurdokparton. A geológiai nehézségek itt is azonosak voltak a sok víz miatt. Mindezek dacára mégis ez a két terület lett az őse a későbbi korszerű bányászatnak. A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. már a húszas évek elején kísérletezett bányanyitással Kisgombos pusztán és Morgos tanyán, az első kísérletek ugyan kudarccal végződtek, de a szerzett tapasztalatokat hasznosították a későbbiekben. Van még egy el nem hanyagolható tényező, amit nevezhetnénk döntőnek is, bár ezt inkább érezni lehetett. Sorban kimerültek a nógrádi bányák, a már korábban bezártakat pedig újra megnyitották. Tekintettel a közelgő második világháborúra, már nem a haszon volt a fő szempont, így aztán gazdaságossági szempontokat figyelmen kívül hagyva igyekeztek új munkahelyeket teremteni. A több évtizedes helyismerettel rendelkező helyi és környékbeli bányászok adták a szagárdát, de a feladat megvalósításához még több ezer különböző szakemberre, főleg bányászokra volt szükség. Ezért kellett egy új bányatelepet építeni, amihez az adottságokat Pernyepusztá jelentette. Ettől ideálisabb helyet nehéz elképzelni. Pernyepusztán, az annak középpontján lévő köfejtőből indult az altáró, amely a rózsai és a szücsi bányák szenét szállította a pernyei szénosztályozóra. Ennek következtében született meg a pernyepusztai új bányaközpont.

1960.

1962

1970

Tájszerkezet

A tájszerkezet kialakulásában meghatározó szerepet töltenek be a domborzati adottságok, valamint a vonalas tájszerkezeti elemek. Petőfibánya külterülete 2007-ig Lőrincihez tartozott. A település keleti, Zagyva menti részei sík területek, így itt a jellemző területhasználat a szántó. A belterülettől délre, illetve nyugatra a felszín már emelkedik, a domboldalakon erdők, illetve mezőgazdasági területek fekszenek. A belterülettől keletre az egykori zártkert, a Kopasz-domb fekszik, a közigazgatási terület déli részén pedig egy több hektáros bányaterület terül el. Vonalas tájszerkezeti elem Petőfibányán a 2402 j. Selyp-Gyöngyöspata összekötő út, amely nyugat-kelet irányban szeli át a települést, valamint a belterület nyugati oldala mentén végighúzódó és a Zagyva irányába elkanyarodó csatorna, és a külterületi földutak.

Tájhasználat

Petőfibánya közigazgatási területének déli és keleti részeit erdőterületek borítják, amelyeknek egy része természetes állomány, egy részük viszont - a közelmúltban, vagy néhány éve - telepített erdő. A település területén az erdők mellett jelentős a szántóterületek aránya is. Szántóterületek a Zagyva keleti oldalán, a belterülettől délre, valamint az ecsédi és a rózsaszentmártoni településhatár mentén fekszenek. A petőfibányai szántók közepes minőségűek. A belterülettől északkeletre található a Kopasz-hegy, a község egykori zártkertje, ahol a telkek egy részét jelenleg is hasznosítják: 4-5 telken életvitelszerűen élnek, egy részükön haszonkert, gyümölcsös, szőlő fekszik, jelentős részüket azonban már felhagyták, megindult a bozótosodásuk. A Kopasz-hegy nyugati, falu felőli oldalán egy jelentős kiterjedésű gyepterület fekszik, amely Natura 2000 védelmet élvez. A település jelentős bányászati múlttal rendelkezik, egykor a település mindennapjait a lignitbányászat hatotta át. A bányászat mélyműveléssel folyt, a település közigazgatási területének keleti részét több mint 100 km bányajárat hálózta be. A község külterületének déli részén jelenleg egy felszíni művelésű bánya működik, ahol riolitot és homokot bányásznak. A településen egy horgásztó és egy magán tulajdonban lévő tó is fekszik. A petőfibányai táj elszórtan fekvő, különleges hasznosítású területei a temető, a szennyvíztisztító és a Lovarda. Táji és természeti értékek

Petőfibánya területét nemzetközi és országos jelentőségű védett természeti terület is érinti. A település területén Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület (SCI) a Petőfibányai Kopasz-hegy. Az Országos Ökológiai Hálózat Magterületének képezi részét a Petőfibányai Kopasz-hegy, valamint Ökológiai folyosójába tartoznak a belterülettől keletre és délre eső területek. A község tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területe a település belterülete, a Kopasz-hegy, valamint a belterülettől délre fekvő területek.

Zöldfelületi rendszer

Petőfibánya zöldfelületi rendszere igen változatos elemekből tevődik össze, legjelentősebbek a belterületi szerkezeti jelentőségű zöldfelületek, közkertek, a temető és a sportpálya területe, valamint a külterületi erdőterületek és erdősávok. Petőfibánya belterületén több eltérő minőségű zöldterület is található (központi zöldterület az Iskola utca, a Selypi út és az Ifjúság utca által határolt területen, a KISZ-park, a Petőfi Sándor tér), amelyeknek összterülete a község népességéhez viszonyítva kielégítő. A település jelentős területű sportpályával is rendelkezik, ahol a zöldfelületi rendszer szempontjából a gyepes foci pályának van jelentősége.

Épített értékek

Petőfibánya 20. századi kiépítésű, az 1940-es évek elején megépült Mátrai Hőerőmű szénellátását biztosította az itteni bánya. 1989-ben szakadt el a bányatelep Lőrincitől. A Forster Gyula Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatszolgáltatása alapján Petőfibánya községben nem található országos védelem alatt álló építmény. A településen helyi védett érték jelenleg nincs nyilvántartva.

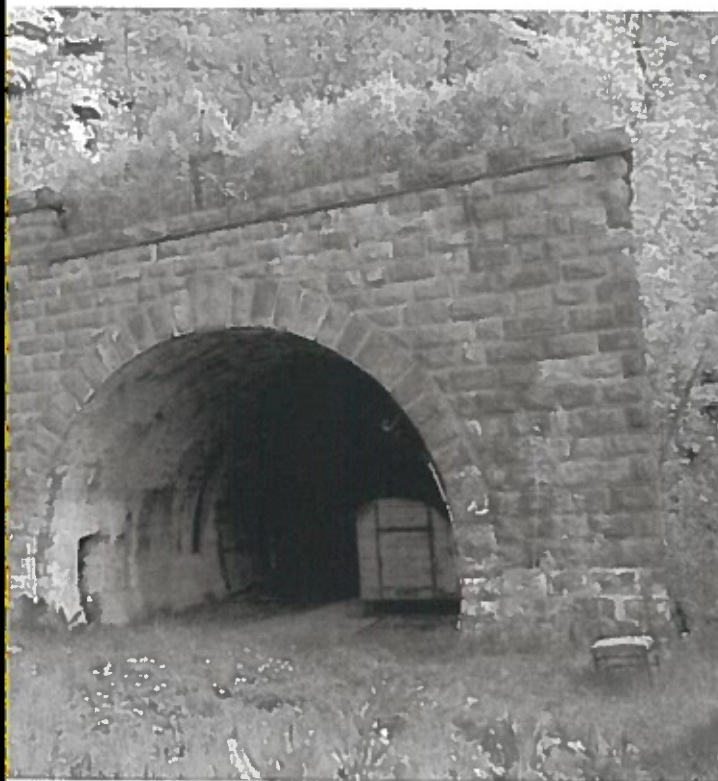
Műemléki védettségű épületek:

A településen jelenleg nem található műemléki védettséget élvező épület, vagy műemléki érték, vagy műemléki terület.

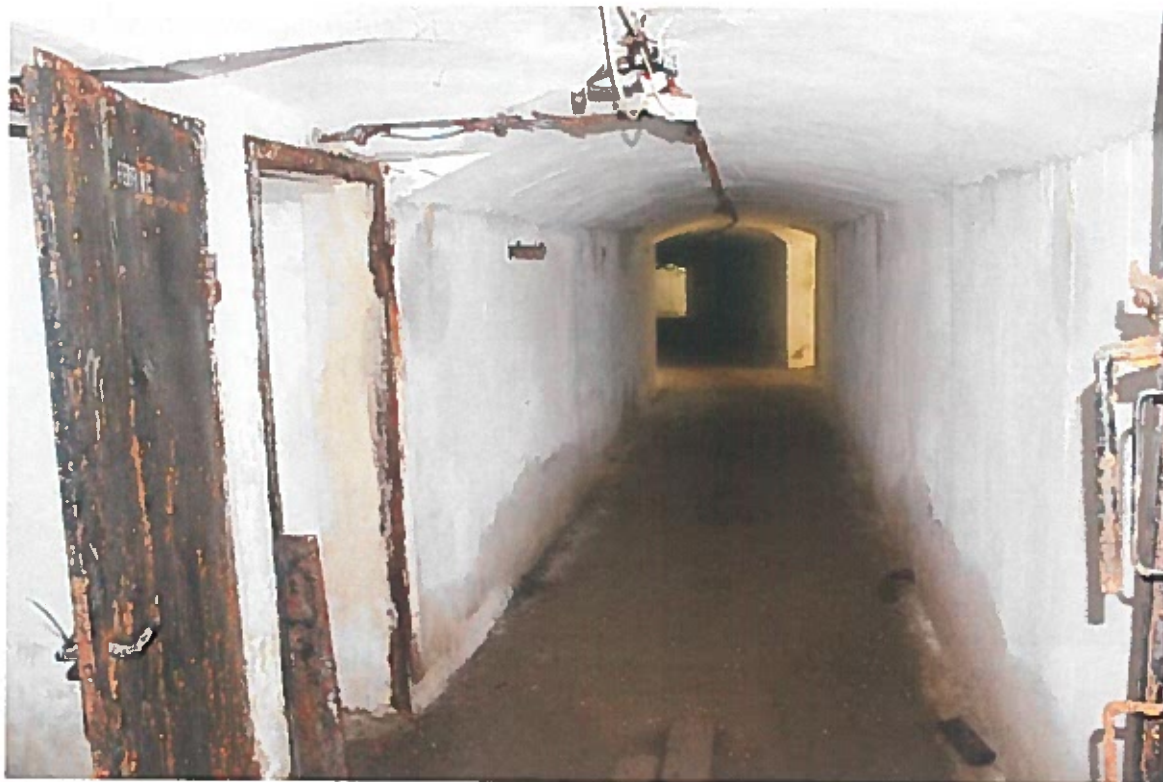
ÁS

észeti védelem	név
észeti lelőhely	Iskola út 5.

ített értékek:

Petőfi Altáró megmaradt része a hozzá kapcsolódó egykori óvóhellyel, és földalatti kórház-elsősegélynyújtó objektummal. Hrsz.: 365/31

Helyi védelemre javasolt épített értékek:

Egykori öltöző és fürdőépület. Hrsz.: 306

Feltételezett tervezője: Rimanóczy Gyula³

Művelődési Ház, Könyvtár, Önkormányzat épülete. Hrsz.: 302

Közüti alagút. Hrsz.: 316

Kossuth-díjban részesített hidraulikus, önmozgó páncélpajzs, tervezte: Ursitz József

³ Péteri I. Zoltán: Egy tehetséges és sikeres építészdinasztia. In: Várad – Kulturális Folyóirat. 2012. szept. 2. (Bányászfürdőket tervezett még Lyukóra, Tatabányára, Nagybátönyba 1949)

Petőfibánya természeti adottságai igen jók. Az Észak-magyarországi Középhegység nagytáj területén, a Zagyva völgy kistájon 125 és 376 m tszf-i magasságon helyezkedik el.

Terepadottságai biztosítják, hogy kelet felől érkezve szépen emelkedően tárul szemünk elé a település összképe.

A Templomdomb, a Papapály és a Felsőtelep emelkedik ki (keleti oldalon) a családi házas övezet, Alsótelep és Horgásztó, temető szintjétől. A lankásan emelkedő település-domborzat fölé emelkednek Rózsaszentmárton és Ecséd felé a Mátra nyugati nyúlványai.

Petőfibánya vízrajzi jellemzőit a Zagyva határozza meg. Felszíni vízfolyás a ~ 1 km-re lévő Zagyván kívül, nincs a településen.

A községre jellemző talajtaniilag, hogy löszös aljazaton barna csernozjom erdőtalaj jellemző. Növényzete juharfa ligeterdő, mocsárrétek, nádasok.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK PETŐFIBÁNYÁN

Eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával Történeti településrész Átalakuló, új településrész Zárt sorú beépítésű településrész Beépítésre nem szánt terület

Településszerkezet

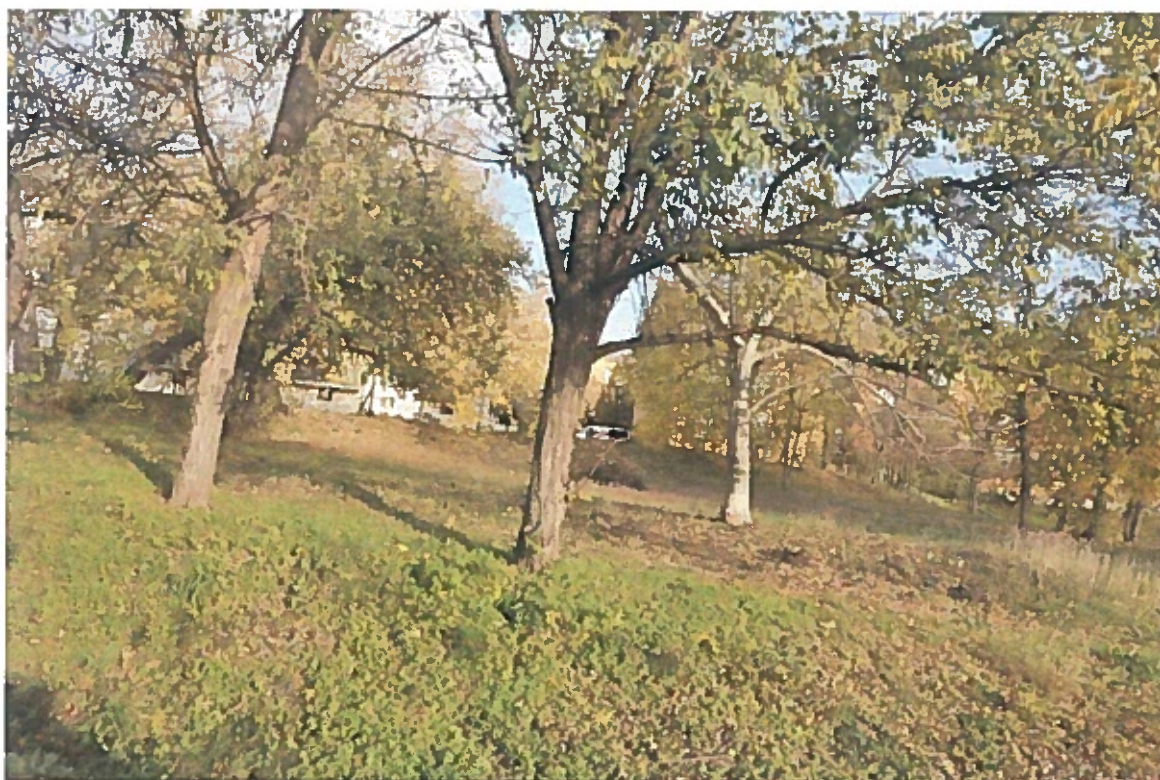
Petőfibánya belterületének szerkezete tervezett jelleget mutat. A település kiépülése az 1940-es évektől a 60-as évekig tartott. A település létrejöttét és igen gyors ütemű fejlődését a szénbányászatnak köszönhetjük. Ugyan a település kiépülése mindösszesen három évtizedet ölel át, azonban ha a települést karakterének és jelenlegi állapotának tükrében vizsgáljuk, három eltérő karakterű településrészre bonthatjuk.

Településkarakter, jellemző épülettípusok

A bányász lakótelep építését a szénbányászatra épülő Mátrai erőmű építésével együtt kezdték meg. Mindösszesen egy évtized alatt kiépült Petőfibánya központi, teleszerűen beépített településrésze, a szocreál irányzat jegyeit magán viselő lakótelep. A területen közel négyzet alaprajzú, három és ötszintes pontházakat és horizontálisan elnyúló, téglalap alaprajzú traktusok sorolásával létrejött sávházakat építettek. Ezek egy része magastetővel fedettek.

A közterületek fásítása, fás ligetek kialakítása

A közterületek fásítása, fás ligetek kialakítása

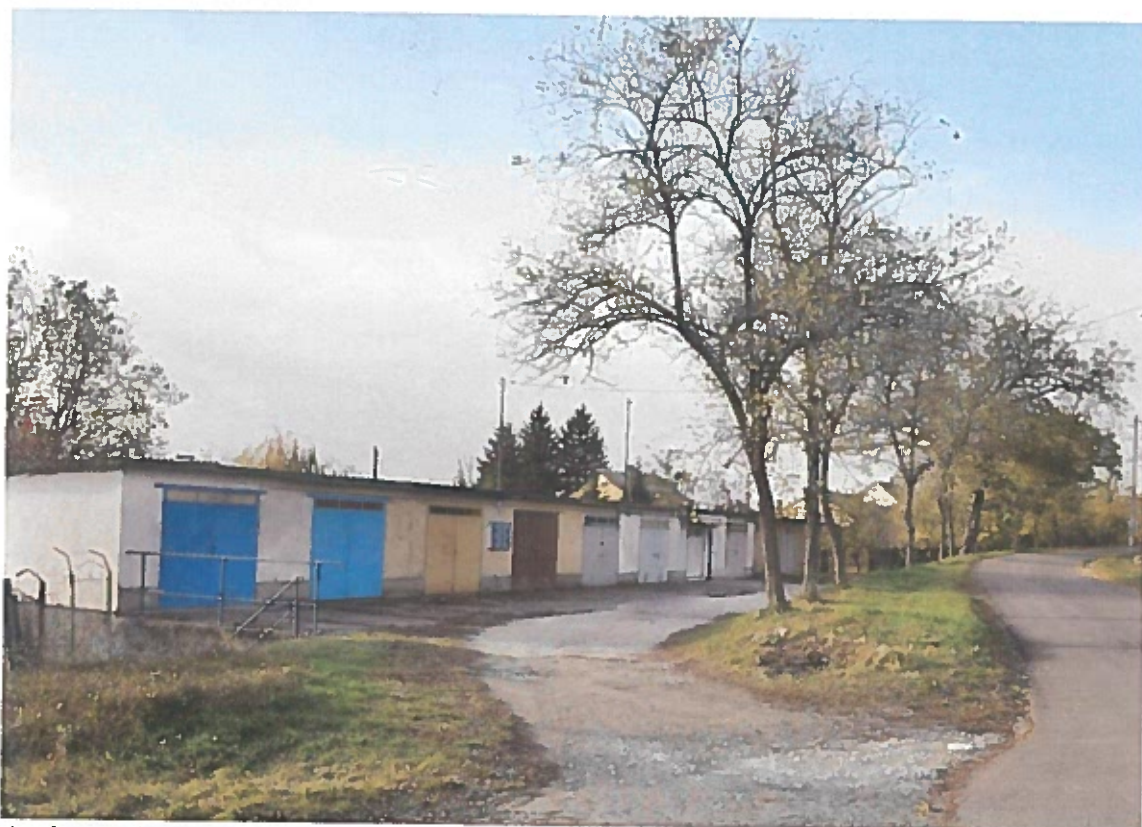
Az óvoda mögötti focipálya, körülötte fásítással

Az újonnan kialakított óvoda parkoló

Földszint + 3 emeletes házak előtti zöldterület teraszos kialakítása

A viszonylag rendben tartott gépkocsitároló-sor, célszerű lenne összehangolni a festés, mázolás színezését

A Mini-Manó óvoda

A Petőfi Sándor Általános iskola

A Petőfi Sándor Általános iskola

A CBA épülete tujasorral takartan

Szemben a CBA-val dús növényzet takarja az áruház lapostetős kék jellegű tömegét

Játszóház

Játszóház, háttérben a pont házak egyikével, szép áttört kerítéssel

A pontházakhoz vezető lépcső a játszóház kerítésével

A zöldbe ágyazott „tornyos” iskola

Az út Lőrinci felől

Pontházak sora a temlomdombon , vagy a Papagályban

Sorházak

Sorházak

Az autó- és kamionmosóban végződő épület

A felső Mini-Manó óvoda

Egy korábban szebb napokat megélt ház, ha segít a rendbehozatalban, helyi védetté nyilvánítanánk, ezzel elkerülve a további átalakításokat

Presszó és „Borsodi” a tipikus elegáns szocialista-realista bejáráttal, a 4 emeletes aljában

Az alagút felé

Az alagút felé

Kinézve az alagútból a Felső telep első házai

A régi bányásházak egyike, a „téglás” változat függőfolyosója felől

A „téglás” földszintje és szép kőburkolatú földszinti szint

Szép régi bányásház beépített loggiákkal

Szép régi bányásház beépített loggiákkal

Szebb és jobb az ablakozott mint a befalazott loggia

A sporttelep bejárata

Az 1. emeleti függőfolyosóról lejárát a kertbe

A régi bányásházak közül a „kőház” a távolabbi, téglá + kőlabazatos felől

A terepadottságokhoz, szintvonalakhoz igazított, tervezett beépítés, helyszínrajzi elrendezés

A földszinti lakások bejáratok előterének jó példája

Csak az 1. emeleten épült függőfolyosó, földszinti bejáratok szép példája

Másik, kapcsolódóan szép földszinti bejárat megoldás

Régi, igényes, szép, műves IPARI épületek

Régi, igényes, szép, műves IPARI épületek

Régi, igényes, szép, műves IPARI épületek

Az ipari terület végénél járok, mikor lement a nap, ahol a tervezett út még nem készült el

A régi bányászfürdő, öltöző

Szemben a fürdővel a régi rendelő

Szemben a fürdővel a régi rendelő

Vessünk egy pillantást a Művelődés Házára

Művelődési Házzal szemben a buszmegálló

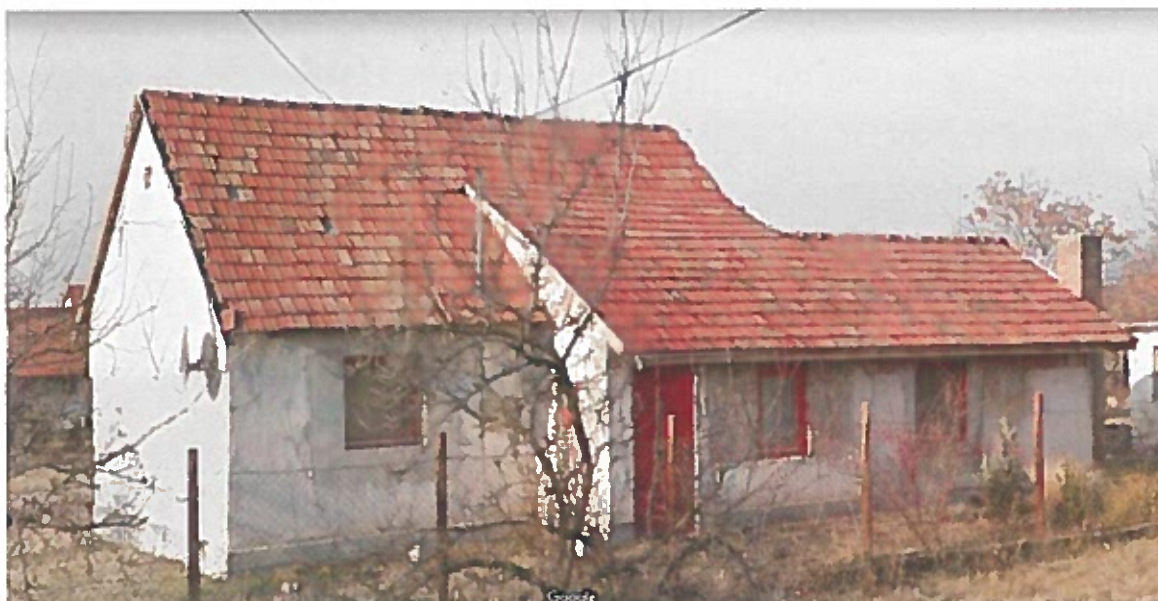

Es a Művelődési Házzal szemben a kocsma

A Petőfi tér dús növényzete

A családi házas településrész településkarakter szempontjából egységesnek mondható. A területen található jellemzően ikres és oldalhatáron álló családiházak kiépülése az ötvenes évekre tehető. Az épületeken fellelhető a Kádár-korszakra jellemző épületszerkezetek, nyílászárók jelenléte, azonban a településen hagyományos értelemben vett kockaházak nem épültek.

Apci út végén, már 1960-ban is állt ez a ház, háztípus.

Apci út végén, már 1960-ban is állt ez a ház, háztípus

Tipikus, 1960-ban is létező ikerházas beépítés

Célszerű volna egyezségre jutni az ikerházak felújítása során.,

Ikerház bővítése

Emeletes családi ház a Sági út végén

1. Szántó Zagvaszántó felé 1558, 1556
2. A tanya jellegű beépítés 1556 még **Petőfibánya** része

A lakóterületektől merően eltérő megjelenésű területet alkotnak a település délnyugati részében fekvő gazdasági területek. A területen nagyobb üzemek és kisebb műhelyek egyaránt megtalálhatóak. A kisebb műhelyek és üzemek általában csarnokszerű, jelentős belmagasságú épületekben kerültek kialakításra.

Az Ipartelep településrész fő tengelyét a nyugati belterület határ mentén futó, észak-déli irányú 404 hrsz-ú út, valamint az Apci és Bánya utcák folytatásában elhelyezkedő utak adják. A településrészen keresztirányú közlekedési kapcsolatok nincsenek. Az iparterületen lévő épületek szabadonálló módon kerültek elhelyezésre. A telkek területe igen nagy szórást mutat. A telkek beépítettsége a Bánya utcától délre magasabb, 20-40%, a településrész nyugati felén átlagosan 20%.

Belterületi területhasználat

Petőfibánya beépített területeinek kétharmada jellemzően lakóterület, melyek a belterület északi és keleti részén helyezkednek el. A Családházás övezet lakóterületei kertvárosias, az Egykori bányász lakótelep lakóterületei kis- és nagyvárosias jelleget mutatnak.

Petőfibánya legfőbb gazdasági ága az ipar, így a településen kiterjedt gazdasági területekkel találkozhatunk. A település belterületének délnyugati részén rendelkezik összefüggő iparterülettel.

Petőfibánya nagy zöldfelülettel rendelkező különleges területfelhasználású területei a sporttelep, az egykori strandfürdő, a temető és a bányák területe.

Petőfibánya intézményeinek többsége az Egykori bányász lakótelep területén helyezkedik el, a Bánya utca és Iskola utca által alkotott tengely mentén.

A kereskedelmi és vendéglátó helyek jellemzően a Selypi út mentén helyezkednek el. A település legnagyobb kereskedelmi egységei a Bánya utca és a Selypi út csomópontjában találhatóak. A Liszt Ferenc utca nyugati vége mentén kialakult teresedésben kisebb bevásárló utca alakult ki. Több kereskedelmi egység található a Polgármesteri Hivatallal szemközti téren, a Selypi út belterületi szakaszának északkeleti valamint északnyugati vége mentén. A település egyéb területein csak elszórva találhatóak kereskedelmi, illetve vendéglátó egységek.

5. AJÁNLÁSOK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:

Petőfibánya Építési Szabályzata (HÉSZ) nem tartalmazott védendő területeket, közterületeket, intézményeket, épületeket.

Javaslatokat teszünk az egyes létesítmények helyi védetté tételére, illetve országos védetté nyilvánításra való felterjesztésére.

A bánya – általunk meglátogatott területét elképzelhetőnek tartva – javaslom Országos védettségre előterjeszteni, mivel az egész település ennek a bányának köszönheti létét. Ez a bánya kellően jelentős nehézipari létesítmény ahhoz, hogy megtartása, részbeni felújítása, bemutathatósága országos jelentőségénél fogva **biztosított legyen**. Országos védettséget javaslok biztosítani a Fürdő-öltöző épületnek is, melyet magántulajdonból most vásárolt vissza magának Petőfibánya Önkormányzata.

Kónya Gyula tanár úr előadásából:

Ecsédi tó – andezites kőzetben felszíni színes ásványi anyagok oldódnak ki

Az öltöző épülethez a bányászok Fakarusszal érkeztek meg. Miután átöltöztek, az altáróban „Népesekkel” közlekedtek, aminek 12 fő volt a befogadó képessége

Rimanóczi féle öltöző-fürdő épület

Ursitz József Petőfibánya egyetlen Kossuth díjas bányásza – a hidraulikus, önmozgó páncélpajzzsal kiváltotta a bányafa használatát.

Lejtős szállítóakna segítségével bunkerbe jutott a szén

1968 Gagarin Hőerőmű Gyöngyös-Visontán

1939-ben 39 bányász Szücsi 10-es aknában tüzeset áldozata lett

Bükkszéken, Egerszalók, Berekfürdő, Hajdúszoboszló, stb. Ezeken a helyeken metán mellett melegvizes forrásra bukkantak.

Ruzson Lajos képviselő A-1-es tervrajzot szerzett Egerből

Helyi védettségre javaslom a

Közúti alagutat és annak két végtámfalát, bejáratát,

Bánya – Petőfi Altáró – bejáratát falfülkéjében Szent Borbála helyreállított szobrával, a hozzá kapcsolódó egykori óvóhellyel, és földalatti kórház-elsősegélynyújtó objektummal és felszíni, jelenleg igen rossz állapotú felszíni épületeivel. Hrsz.: 365/31

Juhász Péter, Petőfibányáért Egyesület elnöke mutatta be nekünk a Petőfi Altáró bejárható részeit.

Egykori öltöző és fürdőépület. Hrsz.: 306. Feltételezett tervezője: Rimanóczy Gyula⁴ (jelenleg már önkormányzati tulajdon)

A Művelődési Ház, benne a Polgármesteri Hivatal, Könyvtárat javaslom védetté tenni 1-1 különböző – egykori tervezett állapotát legjobban megőrző – bányászházat is azzal a céllal, hogy a tervezett – bejelentési kötelezettségű változtatások, átalakítások, reklámtábla, felirat – elhelyezések bemutatási kötelezettségét is biztosítsuk előre.

⁴ Péteri I. Zoltán: Egy tehetséges és sikeres építészdinasztia. In: Váradi Kulturális Folyóirat. 2012. szept. 2. (Bányászfürdőket tervezett még Lyukóra, Tatabányára, Nagybátanyba 1949)

Helyi védelemre javaslom még a Petőfi Sándor Általános iskola épületét, annál is inkább, mivel az épület bérbe lett adva a Baptista egyház oktatással foglalkozó részlegének.

Kossuth-díjban részesített hidraulikus, önmozgó páncélpajzs, tervezte: Ursitz József. Javasolt ennek tárgyi bemutatása a település közterületén.

(Javasolt egy eredeti szerkezetet megvásárolni és bemutatni, esetleg szobor- emlékmű formájában bemutatni, vagy a Művelődési Házban makettjét bemutatni.)

Építészeti útmutatásunkat, ajánlásainkat azzal kell kezdjem, hogy egy igen sokoldalú, varázslatos hangulatú, festői helyen fekvő település községünk, Petőfibánya. Nehéz megfogalmazni, hogy mitől ilyen varázslatos, hogy aki valaha járt benne, szinte mindenki úgy nyilatkozik róla, hogy „Ó, Petőfibánya! az egy gyöngyszem a Mátra aljában.”

Megmondani azt, hogy mi a szép (objektíven) szinte lehetetlen. Mezei Gábor – Makovecz Imre jóbarátja és belsőépítész társa – mikor arra kérték, mondja meg, mi a szép, azt válaszolta, hogy legfeljebb arra vállalkozik, hogy két dolog – település, épület vagy tárgy – közül megmondja – hosszas latolgatást követően, hogy melyik a szebb! De hangsúlyozta, már ez is igen felelősségteljes dolog! Gondoljunk csak a NŐKRE. Mindannyian szépek, de mindegyiknek más a varázsa! Nem mindannyiukat ugyanazért szeretjük, mi férfiak.

Ajánlásaink nem határozott állásfoglalások tehát, hanem igyekszünk felsorolni jó, előremutató – ha lehet általánosítható – példákat felsorolni, bemutatni annak érdekében, hogy a helyben lakók identitását, helyhez kötöttségét növeljük szakmai szempontjaink segítségével is.

A Nagyvárosias Lakóterület a település – és ez is sajátos Petőfibányán – legrégibb része, hiszen ezek az emeletes „bányásházak” épültek meg legelőször a településen. Általánosan elmondható, hogy a falusi kis lakóházas beépítésből nő ki fokozatosan a városi beépítettségű településmag. Petőfibányán ez fordítva történt! A nagyvárosias lakóházaknak szinte mindegyike magastetős lefedésű, ahogyan ez ezen az éghajlaton kötelezőnek volt mondható.

Jelenleg a „Pontházak” rendelkeznek csak lapostetővel. Ez magában rejti annak lehetőségét, hogy a legfelső szint lakásai tetőtér-beépítéssel bővíljenek, ezeknek a házaknak magastetős lefedéskor.

Ismételten felhívom a figyelmet a „Bányásházak” építészeti, kortörténeti és esztétikai értékeire. Ezen értékek védelmére javasoljuk legalább egy látszóteglás, kő lábazatos és 1 db kőburkolatú és téglával burkolt lépcsőházi „toronnyal” rendelkező épület védetté nyilvánítását.

Sajnos érintetlenül megtartott, minden változtatás nélküli épület nem maradt a településen, de fellelhető a házakon azok múltban gyökerező esztétikai és használati értéke, ami védendő.

A helyi védelem nem nyűgöt, gondot kell, hogy jelentsen a bejelentési kötelezettségekkel rendelkező átalakítások engedélyezésekor, hanem egy konzultációs igényt jelent a mindenkori főépítész részére, illetve jelenthet anyagi segítséget is az önkormányzat részéről.

A Bányához – „Petőfi Altáró”-hoz, a „Kórház”-hoz és az Iroda-Óvóhelyhez, valamint a „Szárító Altáró”-hoz szorosan kapcsolódik a Bányász öltöző és fürdő épület, melynek tervezője nagy valószínűséggel Rimanóczy Gyula nagynevű, 1958-ig épült építész, aki Tatabányára, Jukóra és Nagybátonyba tervezett még Petőfibányán kívül öltöző-fürdő épületeket.

Mindezeket Szepesi Ákos kollégám derítette ki, Ferik Tünde és Korsós Renáta felvetését követve, kutatva Peteri I. Zoltán újságíró cikkéből.

A fürdőépület nemrég került megvásárlásra az önkormányzat részéről, annak bérbeadásáról jelenleg is folynak tárgyalások. Esetleges későbbi átalakítása – kellő körültekintéssel – főépítész egyeztetéssel kell történjen.

Szervesen hozzá tartozik a Bányász településhez a nagyméretű strandfürdő, illetve a sporttelep.

A sporttelep, a sportkör is szinte egyidős a településsel.

Már 1946-ban megalakult a Petőfibányai Bányász Sportkör, labdarúgó, teke és ökölvívó szakosztállyal. A labdarúgó csapat megyei II. osztályban játszik, míg az ökölvívó fiatalok országos bajnokságokon szereztek elismeréseket. A klub a település déli részén, egy kisebb és egy nagyobb klubépülettel, több füves labdarúgó pályával rendelkezik.

Turisztikai fejlesztésekhez ajánlások:

Bakancsos turistáknak kevésbé útba eső hely, bár a település központjától 2-3 kilométerre halad a piros sávjelzés Hatvan és a Mátra közötti szakasza, de gyalogos léptékkal nézve a település a hegység lábától több, mint 10 km-re fekszik, így nagy forgalomra a jövőben sem lehet számítani.

Kerékpárosok számára viszont útba esik Petőfibánya, hisz aki Hatvan felől indul a Mátrába, annak a 21. sz. főúttal szemben, ahol amúgy is tilos a kerékpározás, sokkal jobb alternatíva a Zagyva –főként- balparti településeinek keresztül végigmenő, alacsony forgalmú úton megközelíteni Pásztót és onnan a hegységet. A kerékpáros sport népszerűsége az országban egyre nagyobb, így várhatóan ebben a térségben sem lesz másképpen. Így ajánlott volna a drótszámon érkező idegenforgalmat bevonítani, segíteni.

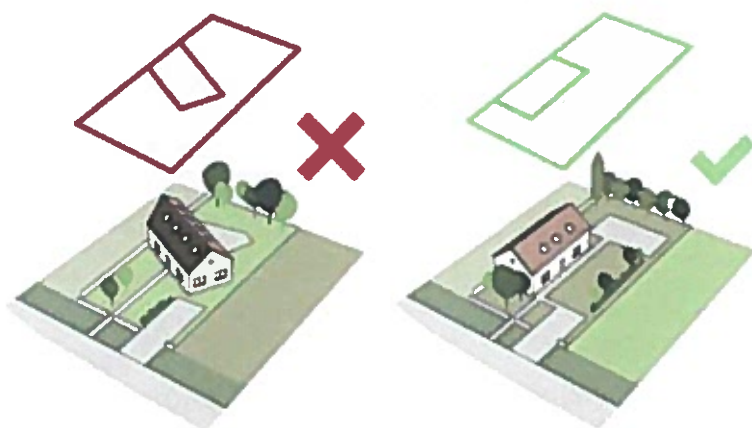
Telepítés

Telepítés kérdésében a továbbiakban értelemszerűen Petőfibánya családi házas – kismértékben az ikerházas, illetve sorházas beépítettségű területe, illetve az ipari célra kijelölt településrész kerülhet szóba.

Jelenleg a családi házas területén Petőfibányának döntően a legértelmesebb oldalhatáron álló beépítettség, illetve az ikerházas beépítés a mérvadó a keskeny telkeken. A szélesebb, nagyobb telkeken sokszor fordul elő a szabadon álló beépítés.

Mindkét esetben fontos a kialakult utcakép kulturált megőrzése. Ha a tájolás és a telek alakja, lejtésviszonyai indokolják, az utcára $\perp$ gerincű nyeregtető az indokolt, illetve ha ez a kialakult utcakép, akkor kontyolt vagy utcavonallal párhuzamos gerincű beépítés a kulturált megoldás. Mindenképpen alapvető szempont a környezethez való igazodás, illeszkedés, alkalmazkodás. (Ez a szempont vonatkozik a színválasztásra, tetőfedés anyagára, hajlásszögre – egyaránt.)

Tehát még-egyszer: kulturált alkalmazkodás a környezethez, kialakult településképhez.

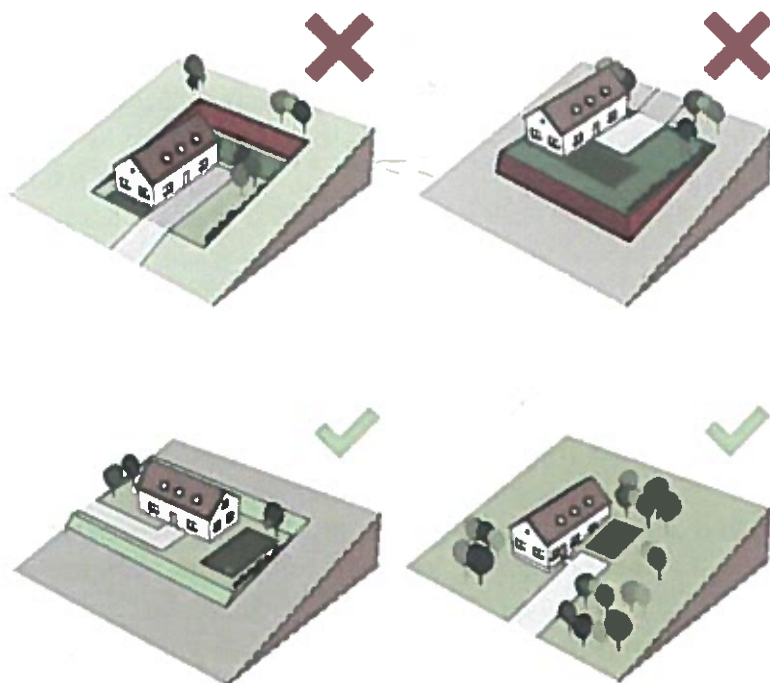

Terepalakítás

Ebben a kérdésben nagy jelentősége van a kulturáltan, célszerűen megoldott tereplépcsőzésnek Petőfibányán, ahol a település domborzati viszonyai igen változatosak.

Az egyes utcák is sok esetben a rétegvonalak mentén futva érik el azt, hogy a régi nagyvárosias bányásházakhoz hasonlóan, az utca egyik oldalán felfelé, másik oldalon lefelé teraszosítva lehet az előkertet, a telket jól kihasználni, annak lejtőit növényzetesítve, ahogyan azt fotóinkon bemutattuk.

A terepadottságoktól is függ, hogy a sorházas, ikerházas, és a családi házas beépítés is „laza”, nem sűrű beépítettségű, és szépen növényzetesített a településen, éppen úgy, mint a Templomdomb, az Alsótelep és a Felső telep nagyvárosias beépítésű területek védett zöldterületein.

Magasság

Az egyes területek, építési övezetek építménymagassága kialakult.

A lakóterületeken a legnagyobb a +4 méterként magas iskolával szemben épült lakóház a hrsz. 300-as telken, a Bánya u. – Selypi út sarkán, illetve a „pontházak” magassföldszint + 4 emelet magas beépítettsége a legnagyobb a településen.

Az építménymagasság betartása igen fontos. Sajnos van a településünkön néhány kirívó – nyilvánvalóan engedély nélkül épült – az előírt építménymagasságot túllépő telepítési előírásokat, igazodásokat figyelmen kívül hagyó ingatlan beépítés.

Tetőhajlásszög

A tető hajlásszög szempontjából sajnos településünkön már megépített, beépült része követi azt az országos trendet, mely szerint a tető hajlásszögből leszűrhető az építés ideje. A célszerűen erre az éghajlatra jellemző min. 35°, max. 45-50°-os tető hajlásszög helyett korábban magasabb hajlásszögű tetők helyett az utóbbi időben lapos, ún. *mediterrán* jellegű beépítés vált *divatos*sá. A mi éghajlatunk azonban nem mediterrán, hanem kontinentális! Ezért kell a 35°-tól 50°-os tető hajlásszöget szabályozni, meghatározni, és elvárni a megvalósítást.

Tetőforma

A **tetőforma** is igen változatos. Meg kell követelni a településen a magastetős lefedést. A magastetők közül a kívánatos a nyeregtető.

A tetőformák közül azt kell választani, ami a kialakult helyzet szerint a leggyakoribb a településen. Ha az utcaképben meghatározó az utcára $\perp$ nyeregtető, akkor azt, ha kontyolt, akkor azt. Ezek minden variációban előfordulnak Petőfibányán.

Tornácok, Ajtók, ablakok

Petőfibányán a nagyvárosias, kisvárosias jelleg miatt nem igen fordul elő a tornácos kialakítású ház.

Ajtókra, ablakokra fényképfelvételeinken bemutattunk néhány javasolt változatot.

Homlokzatképzés, anyaghasználat, szín

A Mátra alján, egy nem túl nagy lélekszámú közösségben az anyaghasználatra, homlokzatképzésre legalkalmasabbak a természetes, vagy természetközeli, tradicionális anyagok, színek használata.

Általános és mindenki számára célszerű irányelv az, hogy a divatot nem tanácsos követni, hiszen az múlandó és így percek alatt válik a „divatkövető” „divatja múlttá”. Földszínek alkalmazása és természetes anyagokból építkezni! Ez lehet tehát a célunk. Miután településünkön az eddigi építés mentes a divatos, túlzó elemektől, ha a színeket is sikerül szolidan megválasztani ezentúl, már jót tettünk önmagunkért, környezetünkért.

Utcaképhez illeszkedő anyag és színhasználat

Részletek

Figyelemreméltó, szép részletek a legrégebbi bányászházakon, illetve az eddig is bemutatott (építménymagasságával kiemelkedő) épületek figyelhetők meg.

A bányászházak kő lábazati és „kő-lépcsőházi tornyai” szép részletei – arcot adnak, kijelölik bejáratukat, méltóságot adnak alul súlyos, felül könnyedebb falazatukkal.

A kő rakásmódja is odaadó figyelemmel készült burkolat, amely boltozott kiváltóvá válik nyílások – ajtók, ablakok – felett és szokásmódja hűen követi a cikloptal rakás rendjét.

A 300 hrsz.-ú épület (magas ház) bejáratí helyszíni műkö burkolata és ablakkereteinek műkö szegélye megőrzendő értéket képviselnek a SZOCREÁL építészetből.

Ugyanez mondható el az alagút két végfaláról és az Altárók bejáratáról, a Szent Borbála szoborhely kifalazásáról.

A fürdő – öltöző épület – Rimanóczy Gyula (reménybéli) alkotása – teljes egészében szép, egyedi részletképzéseivel is figyelemre méltó alkotás.

Kerítések, térfalak

Több helyen foglalkoztunk jelen írás kapcsán, valamint az alábbi képek segítségével mutatjuk be

Egyik jó megoldás a zárt kerítésre a növényvel futtatott kerítés

Vagy az élősövény alkalmazása.

Növénnyel történő telekhatárolás is szép, követendő megoldás.

Kertek

Telkeken kötelező többszintes növényállomány kialakítása, döntően őshonos növényzettel, melynek legalább felét 3 szintű, gyeperje, cserje, lombkoronás fa ültetésével kell kialakítani, figyelembe véve a telepítési szabályokat.

közterületek településképi útmutatója:

Utcák

A közterületek, utak menti fásítás fontos

Közterek, közparkok, közkertek

Papagály, Templomdomb, Alsótelep, Felsőtelep, tehát a nagyvárosias épületek területei mind szépen parkosított zöldterületekkel rendelkeznek.

A településképi útmutatót azzal kezdeném, hogy felhívom a figyelmet arra a tényre, hogy az ország legrégebben épült lakótelepi munkás kolóniái minél régebben készültek, annál igényesebbek, annál tervezettebbek.

Gondoljunk elsősorban a kispesti Wekerlére. Ez a telep egy varázslatos, csodálatos élettér volt – mondhatom ezt annál is inkább, mivel 13 éven át éltem ezen a munkás és művezető lakótelepen.

Vagy nézzük például a Gázgyári munkások lakótelepét Óbudán. De a régen épült József Attila lakótelep is ilyen.

Mindegyiken gondosan megtervezett utak, közterületek, iskolák, óvodák, üzletek és főleg parkok szolgálják az itt lakók jó közérzetét.

Ugyanez mondható Petőfibányáról is, kellően régen épült a Bányász házak sora ahhoz, hogy a hozzájuk tervezett parkok zöldterületének növényzete gyönyörűen megnőtt (a tervező építészek és a házak hibáit eltakarja a NÖVÉNYZET). Frank Loyd Wight mondta ezt: „Nincs nagyon rossz építész tervező és annak megvalósult épülete, csak lassan növvő növényzet van!”

Példaértékű Petőfibánya növényzettel való ellátottsága. Sok szép képet mutattunk a „*Köztérületek településképi útmutatójára*”, de még többet a közterek, közparkok, közkertek növényzettel való ellátottságára.

Az érthetőség (magamra gondolva) és a közérthetőség kedvéért ezt a két *kötelező* címszót, fejezetcímet egy kalap alá vettem, hogy mindenki (magam is) megértse.

A KÜLTERÜLETI, VOLT ZÁRTKERTI, HÉTVÉGI HÁZAKRA, ÜDÜLŐ ÉPÜLETEKRE, TANYÁKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

Tanyasi jellegű beépítésről a családi házas övezet hrsz.: 92/3-4 jelű telkein, de itt legfeljebb fóliasátras termelés folyik, ami remélhetőleg nem zavarja a faház környezetét, környező lakóit.

A másik Zagyvaszántó felé, igen távol a belterülettől. Távoli képen bemutattuk ezt a tanyát.

A különös helyzet az, hogy Petőfibányának sokáig nem voltak külterületi telkei. Hosszas vita után került a Kopaszhegy zártkerti területe Petőfibánya fennhatósága alá. Bejártam a területet, meg kell mondanom, hogy látszik ezen a területen, hogy két malom közt őrlődött, igen elhanyagoltnak hat Petőfibánya többi részéhez képest.

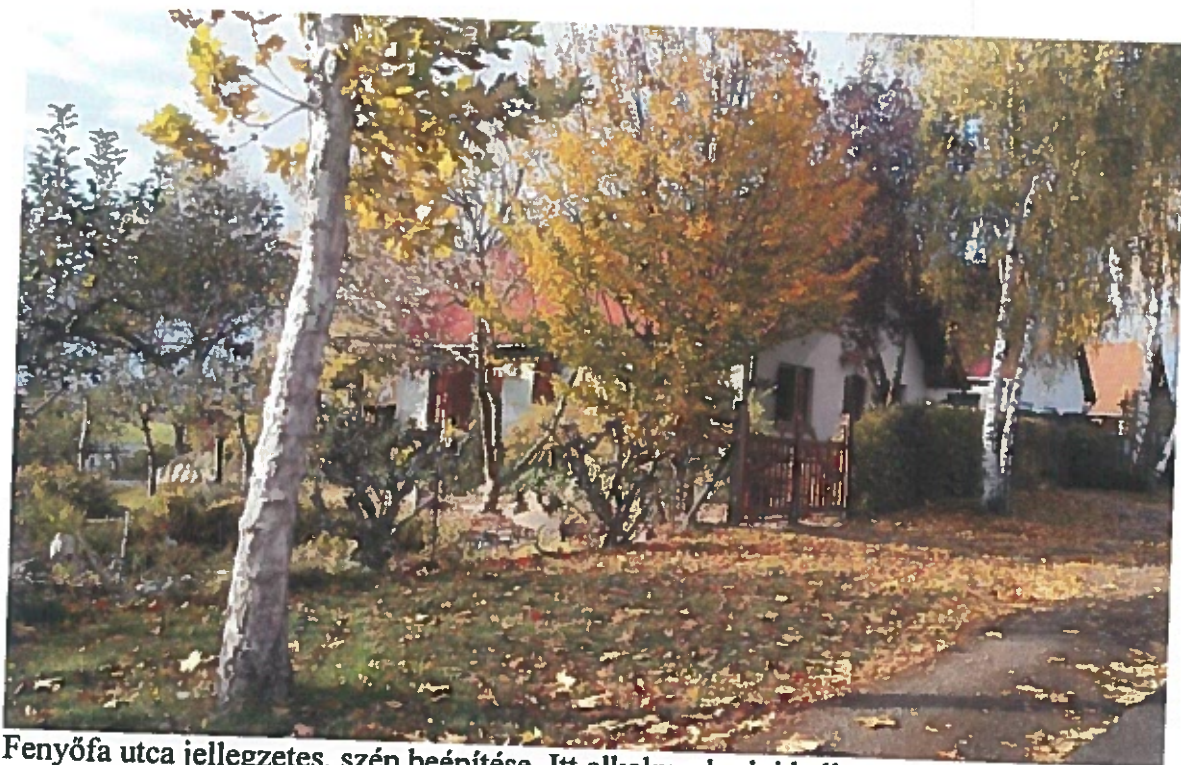
Igényes, rendben tartott porta van persze itt is, mert barátaim, akik éltek korábban itt – hogy pld. Ferik Tünde, aki most foglalkozik a rendezési tervvel, azt mondaná, hogy ez egy GYÖNGYSZEM és én ezt követően először körbejártam a települést, megnéztem a Kopaszhegyet is, és ahogy az a mesében meg van írva, itt találtam „Mátra alján, falu szélén...” a bekötő földúton egy „őz gidácska sete-suta rátévedt az országútra”. Békén ücsörgött a gida és várt anyjára, bizonyára tudta, hogy éltem korábban Gyöngyössolymoson nagyszüleimmel, tehát szomszédok vagyunk a Mátra alján, ha nem itt lakik az én öregnéném. El is határoztam, hogy Bodza Bertát nagy 7 éves, és Barnabás kis 4 éves unokámat megsétáltatom egyszer a Kopaszhegyen!

Egy tréfás ellenpélda

JÓ PÉLDÁK I ÉPÜLETEK, ÉPÍTETT RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Fenyőfa utca jellegzetes, szép beépítése. Itt alkalmazkodni kell az utcára merőleges nyeregvető kialakításhoz, ilyen esetben kerülni kell az utcával párhuzamos gerinc kialakítást.

Szebb és jobb az ablakozott mint a befalazott loggia

Szebb és jobb az ablakozott mint a befalazott loggia

6. JÓ PÉLDÁK, SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Ez a fejezetpont csak ismétlést jelenthet, hiszen mint azt a Bevezetőben és Örökségünk című fejezetben fejtegettem, ez a „Gyöngyszem” a Mátra alján szinte csak SAJÁTOS építményfajtákkal rendelkezik.

Magyarországon nincs még egy olyan falu, amelyik rendelkezik

Nagyvárosias beépítéssel

Kisvárosias beépítéssel

Kertvárosias beépítéssel.

Van olyan családi házas övezete is az ikerházas beépítettségű területen, és a sorházakon túl, de még az ipari övezete is tele van sajátosan szép, régi ipari épülettel, sajnálatos módon elhanyagolt állapotban. Némelyik ilyen csarnok-épületet meg is kellene menteni, mint ipari műemléket. Ezt persze nem a Petőfi Altáróra vonatkozva írtam, mert az KÖTELEZŐ megmenteni!

Reklámhordozókra és egyéb műszaki berendezésekre meghozta határozatát a Képviselő Testület. Hozzáteszem – mint a település főépítésze – a két első nagyméretű TACEPAÓT léptéktelensége miatt ezen a településen elképzelhetetlennek tartom elhelyezni. (Elég nekem a BORSODI SÖR, sőt sok is!)

A reklámok, reklámhordozók elhelyezéséről javaslom a bejelentési kötelezettséget, ábrával, tervvel kiegészíteni. Településünkön a léptéktelen, nagy méretű molinók és egyéb szerkezeten rögzített 7-9 négyzetméteres, illetve 118x175 centiméteres, hozzávetőlegesen 2 négyzetméteres hirdetőablák, plakátok elhelyezését javaslom betiltani.

Bejelentési kötelezettséget (tervvel kiegészítve) javaslok:

Funkcionális célokat szolgáló utcabútor

Információs célú berendezés

közérdekű molinó

közérdekű reklámfelület

más célú berendezés (kerékpártároló, hulladékgyűjtő)

önkormányzati faliújság

önkormányzati hirdetőtábla

közlekedési, útbaigazító hirdetmény

Sajnálatosnak tartom, hogy a Templomdomb templomtalan. Szívesen rávenném a Baptistákat, hogy egy ökomenikus templomot emeljenek itt a bányászok szentje, Szent Borbála tiszteletére.

ZÁRSZÓ

Zárszóként engedtessek meg még egy javaslat. Korábban már írtunk erről, de Szepesi Ákos kollégámnak igaza van abban, hogy egy ilyen szépen parkosított település, amelyik rendelkezik egy sajnos pár éve elhunyt Kossuth díjas polgár emlékével – Ursitz Józsefre gondolok – az ő emlékére kiállíthatna egy „Hidraulikus önmozgó páncélpajzsot” amiért a Kossuth díjat kapta. Ő élete végéig Petőfibánya lakója volt.

Van még egy Petőfi szobrunk is a Petőfi téren. Ennek védelméről, felújításáról is gondoskodni kell.

Köszönöm, ha az olvasásban Petőfibánya lakói eljutottak ide, tehát végigolvasták amit írtam. Tárgyi hibáimért – bizonyára vannak ilyenek – kérem, bocsássanak meg.

Azoknak, akik segítették munkámat köszönöm kedves, szeretetteljes és lelkes segítségüket.

IRODALOM ÉS FORRÁSJEGYZÉK:

Debreczeni Márta, Halmai György, Kolláth Zoltán, Prakfalvi Péter, Sipos Jánosné, Szvircsek Ferenc: Lignitkönyv. Rózsaszentmárton Község Önkormányzata, Rózsaszentmárton, 2012

Petőfibánya rövid története. Szerkesztette: Dr. Gyirán Viktor. Petőfibánya Községi Önkormányzat, Petőfibánya, 2012

KONCEPCIÓ

PETŐFIBÁNYA ÖNKORMÁNYZATA

www.petofibanya.hu

onkormanyzat@petofibanya.hu

3023 Petőfibánya, Bánya u. 3.

Telefon: +36 3 387-303

Polgármester: Juhászné Barkóczy Éva

Telefon: +36 37 387-303 (20-as mellék)

Jegyző: Dr. Gyirán Viktor

e-mail: jegyzo@petofibanya.hu

Főpítész: Hayde Tibor Ervin

nrzst@t-online.hu

SZERKESZTETTE: NRZST Építésműhely Kft.

SZÖVEG: Hayde Réka Zsuzsanna, Hayde Tibor Ervin

FOTÓ: Hayde Tibor Ervin, Szepesi Ákos

GRAFIKAI TERVEZÉS: Hayde Réka Zsuzsanna, Hayde Tibor Ervin, Szepesi Ákos

KÉSZÜLT: Magyarország kormánya megbízásából, a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV.

törvényhez kapcsolódóan

MINDEN JOG FENNTARTVA

Petőfibánya, 2017.